

ΕΡΜΗΣ Ο ΚΕΡΔΩΣ

Η Τ Ο Ι

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ

Σ Τ Γ Γ Ρ Α Φ Ε Ι Σ Α Π Α Ρ Α

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

ΔΙΑ ΠΡΟΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΔΑΠΑΝΗΣ

ΤΟΥ ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ ΤΙΜΙΟΥ ΚΑΙ ΦΙΛΟΓΕΝΟΥΣ
ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΣΤΕΤΗΜΑΤΟΣ

ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΜΕΓΑΛΕΜΠΟΡΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΚΑΙ ΩΦΕΛΕΙΑΝ ΑΥΤΩΝ

ΚΑΙ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΟΜΟΓΕΝΩΝ.

ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΔΙΟΡΘΩΣΕΙ Σ. Β.

Ε Ν Β Ε Ν Ε Τ Ι Α .

ΠΑΡΑ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΑΤΚΕΙ ΤΩ ΕΞ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ.

1 8 1 5 .

ΠΡΟΟΔΟΠΟΙΗΣΙΣ.

ΦΙΛΑΤΑΤΕ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑ.

Τὸ ἀνά χειράς σε τῆτο Λεξικὸν τῆς Ἐμπορικῆς Ἑλληνικῆς συναρτίσθη ἀπὸ τὰ ἐγκριτότερα Γαλιταλικά ἐμπορικὰ Συγγράμματα, με προσθήκην τῶν γνωστοτέρων εἰς ἡμᾶς εἰς τὰ ἐντόπια προϊόντα, κατὰ τὴν ἰδίαν με πληροφορίαν, καὶ τῶν εἰδημονεστέρων τὴν ἐπιμαρτυρίαν· ἀλλὰ καὶ με ἀφαίρεσιν ὅσων δὲν εἶναι ἔργον τῶν ὁμογενῶν Ἐμπόρων.

Ἐφρόντισα καὶ ἠγωνίσθην, ὅσον αἱ περιστάσεις, καὶ οἱ τρόποι μοὶ ἐπέτρεψαν, νὰ μὴ φανῆ μήτε ἔλλιπές, μήτε περιττολόγον τὸ Βιβλίον, καὶ γενικῶς νὰ σε ὠφελήσω· ὥστε εἶμαι εὐέλπις ὅτι ἂν κατὰ πάντα δὲν ἐπιτύχω τὸν σκοπὸν με τῆτον, κατὰ τὰ περισσότερα ὁμως θέλω σε ἀκῆσει εὐχαριστημένον.

Εἰς πολλὰς λέξεις εὐρίσκεις ἐξηγημένην τὴν Ἑλληνικὴν ὀνομασίαν τῶν πραγμάτων με τὴν ταύτοσήμαντον Τουρκικὴν, καὶ Γαλλικὴν λέξιν, πολλάκις δὲ καὶ τὴν Λατινικὴν, ὡς συγγενεστέραν πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν, καὶ γνωστοτέραν εἰς τὰ Φαρμακοποιεῖα. Εἰς δὲ τὸ τέλος τῆ Βιβλίου εὐρίσκεις Πίνακα τῶν Ἰταλικῶν ὀνομασιῶν, με τὰς Ἑλληνικάς, διὰ περισσοτέρην σε εὐκολίαν.

Ἐγὼ Φίλε ἔκαμα ὅλον με τὸ χρέος τῆς φιλογενείας, ἐπιμεληθεῖς καὶ συγγράψας κατὰ δύναμιν νεοφανῆ πράγματα εἰς τὴν γλῶσσάν μας· οἱ Ἐντιμότατοι Συναδελφοὶ Συστηματικοὶ τὸ ἐδικόν των, προσδαπανήσαντες, καὶ προτρέφαντές με· μένει λοιπὸν τὸ ἐδικόν σου χρέος, νὰ μελετᾷς, διὰ νὰ ὠφεληθῆς κατὰ τὸν σκοπὸν, καὶ τὴν ἐπιθυμίαν μας.

Ἐρρώσο, καὶ εὐτύχει.

Ἐν Κωνσταντινουπόλει, τῇ 12 Φεβρουαρίᾳ, 1813.

Ὁ ὁμογενὴς, καὶ φίλος σε
Συγγραφεὺς Ν. Π.

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΕΠ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΒΙΒΛΙΟΝ Α΄.

Περιέχον τὴν Ἐμπορικὴν Ἰατρὴν, ἥτοι

Τεχνά	{	ΕΡΓΟΧΕΙΡΑ		ΖΩΑ	}	Καὶ τὰ ἐξ αὐτῶν
		ΒΑΝΑΤΣΟΥΡΓΗΜΑΤΑ		ΜΕΤΑΛΛΑ		
		ΦΤΤΑ, ΚΑΙ ΤΑ ΕΞ		ΟΡΤΚΤΑ		
		ΑΥΤΩΝ				

Μ Ε Ρ Ο Σ Α΄.

Α—Κ

Ε.Υ.Δ της Κ.τ.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2006

Λ Ε Ξ Ι Κ Ο Ν

Τ Η Σ Ε Μ Π Ο Ρ Ι Κ Η Σ Τ Λ Η Σ .

Β Ι Β Λ Ι Ο Ν Α΄ .

Μ Ε Ρ Ο Σ Α΄ .

Α

Α, πρῶτον γράμμα τῆς Ἑλληνικῆς Ἀλφαβήτης, καὶ τῶν λοιπῶν γλωσσῶν, μεταχειριζόμενον παρὰ τῶν Ἐμπόρων εἰς σημείωσιν τῆς τακτικῆς ἀριθμητικῆς, πρῶτον, εἰς σειράν τῶν ἀρθρῶν τῶν συμφωνητικῶν, καὶ ἄλλων γραμμάτων.

Ἐπιγραφόμενον εἰς τὰ βιβλία, καὶ κατάστιχάτων, σημαίνει τὸ ἴδιον.

Σημαίνει πρὸς τούτοις, καὶ τὸ ἕως, ἢ τὴν εἰς, πρόθεσιν, κατὰ τὴν κατάχρησιν μερικῶν γραφέων, συνειδημένων εἰς τὰς Ἰταλογαλλικὰς φράσεις, ὡς 10 à 12, ἢτοι 10 ἕως 12, καὶ ἀπὸ 5 à 4, ἀντὶ τοῦ ἀπὸ 5 εἰς 4, καὶ ταῦτα εἰς τὸν ἀναβασμὸν, ἢ καταβασμὸν τῶν τιμῶν πραγματειῶν, ἢ νομισμάτων· ἀλλ' ἐπειδὴ δὲν εἶναι ἀνάγκη, καλὸν εἶναι νὰ λείψῃ ἢ κατάχρησις αὕτη.

ἌΒΡΟΤΟΝΟΝ, Τερμιστὶ Κιαφίρι, χόρτον εἰς εἶδος μαράθρε, εὐρισκόμενον εἰς τὰς κήπους, καὶ ἰαματικόν.

ἌΓΑΘΗ, λίθος τιμία, ἢτοι πετράδιον ἐπονομαζόμενον πολλαχῶς κατὰ τὰ διάφορα χρώματά τε. Ἀπὸ τὰς

Ἄγά-

Ἀγάθας, ἄλλαι εἶναι διαφανεῖς, ἄλλαι ἐπίσκιαι, ἤτοι μὴ διαφανεῖς, καὶ ἄλλαι μικταί.

Αἱ ὀνομαζόμεναι Σαρδικαὶ εἶναι κόκκιναι, καὶ ἀπὸ αὐτὰς πολυτιμότεραι εἶναι, ὅσαι ἔχεν μικρὰν βαφὴν σαρκόχρουν, σύμμικτον μὲ ὑπομέλανον, καὶ κατώτεραι, ὅσων τὸ κόκκινον κλίνει εἰς τὸ κιτρινωπὸν.

Ὀνυχας ὀνομάζει ἡ Γαλλικὴ Ἀκαδημία ὅσας Ἀγάθας εἶναι ἐπίσκιαι τελείως, μὲ χρῶμα ὑπόλευκον (ἀσπρουδερὸν) καὶ μελανόν.

Σαρδόνυχας δὲ, ὅσας ἔχουσι μικτὰ τῶν δύο εἰρημένων τὰ χαρακτηριστικὰ· αὗται δ' εἶναι αἱ ἐπισημότεραι, καὶ τιμιώτεραι.

Εὐρίσκονται καὶ ἄλλαι Ἀγάθαι ἐπονομαζόμεναι Χαλκηδονία, Αἰγυπτιακὴ, καὶ Ῥωμαϊκὴ, ἀπὸ τῶν τόπων, εἰς τοὺς ὁποίους ἐπρωτοφάνησαν· ἡ Κρητικὴ ὅμως, ἡ ὁποία καὶ Ἱερὰ ἐπωνομάζετο, ἦτον ὀλοκόκκινος, ὡς τὸ Κοράλλι, καὶ κατάστικτος μὲ χρυσᾶ χρώματα. Μερικοὶ ἀπὸ τοὺς παλαιὰς Συγγραφεῖς τὴν ἀναφέρειν, ἀλλὰ τώρα δὲν εὐρίσκεται.

Ἀχάτης ὀνομάζεται ἑλληνικώτερον τὸ πετράδιον τῆτο, ἀπὸ τοῦ συνωνύμου ποταμοῦ τῆς Σικελίας, ὅπου πρῶτον εὐρέθη, καὶ ἔφερε πολὺν πλῆθον εἰς αὐτὴν τὴν Νῆσον, διὰ τὴν μεγάλην ὑπόληψιν τῶν Παλαιῶν, οἱ ὁποῖοι, καθὼς ὁ Ἀριστοτέλης, καὶ ὁ Πλίνιος ἐπιμαρτυροῦσιν, ἀπέδιδον εἰς αὐτὸ καὶ πολλὰ τερατουργήματα. Οἱ Νεώτεροι ὅμως περιφρονοῦντες αὐτὰς τὰς ὑπολαμβανομένας ἀρετάς του, μεταχειρίζονται τὸ πετράδιον τοῦτο, ὡς σῶμα στερεώτερον ἀπὸ τὸν Ἰασπιν, καὶ διὰ τοῦτο στιλπνότερον, εἰς διάφορα πράγματα, ὡς δακτυλίδια, πυξίδας (ταπακίρας) καὶ ἄλλα.

Εἰς τὴν Σικελίαν εὐρίσκονται ὅχι τελείως διαφανεῖς αἱ Ἀγάθαι, ἀλλὰ στιλπναὶ (ὕαλισται) καὶ πολυχροοὶ, ἤτοι λευκαὶ, στακτεραὶ, ὑπομέλανοι, κόκκινοι, καὶ ἰόχροοι, καὶ εἰς πολλὰς φαίνονται μίγματα τερατώδη χρωμάτων, ὑποφαίνοντα δένδρα, ζῶα, ἄνθη, οἴκους, πτηνὰ, καὶ ἀνθρωπίνας ἀποτομὰς (busti), τὰ ὁποῖα

ποῖα φιλοτιμεῖται ἢ φύσις νὰ κάμνη ἐντελέστατα, καὶ ὅταν ὁ ἀγχίνους λιθοξόος ἐπιμεληθῇ νὰ μεταχειρισθῇ ὅπως πρέπει τὰς τοιαύτας χρωματισμὰς, ἀποτελεῖ ἐξαιρέτα πράγματα, διὰ τὸ εὐκολόγλυπτον τῆς λίθου ταύτης· αἱ δὲ ἀναγλυφόμεναι ὀνομάζονται Καμμέαι.

Πολλοὶ πετραδισταὶ (τζεβαερτζῆδες) λέγουσιν, ὅτι αἱ Ἀγάθαι τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν εἶναι πλεονεκτήματα· ἀλλ' οἱ ἀδιάφοροι ἐξετασταὶ στοχάζονται ὅτι τὸ τοιοῦτον λέγουσι διὰ νὰ πωλήσῃν ἀκριβώτερα, προσθέτοντες εἰς μίαν καλὴν Σικελικὴν λίθον τὸ σπανιώτερον, καὶ τὸ πολυξοδιώτερον τῆς ἀπὸ τὰς Ἰνδίας μετακομίσεως, καὶ ὑποκρύπτοντες τὸν ἀληθῆ τόπον τῆς, κατὰ τὴν παρατήρησιν τῆ περιηγητοῦ Λαβάντε. Τ. Ε'. Περιήγ. Ἰταλίας.

Εἰς τὸ βουνὸν Τσενγαάρον κατὰ τὴν ἀρκτικωτέραν ἄκρην τῆς Ὀσιούς Ἐπαρχίας τῆς Ἰαπωνίας, εὐρίσκονται διάφοροι Ἀγάθαι, καὶ μερικαὶ ὠραιόταται, χρώματος κυανοῦ (γαλάζιου) καὶ παρομοιάζουν μὲ τὰ σαπφείρια, κατὰ τὸν Καίμπφερν εἰς τὴν Ἱστορίαν τῆς Ἰαπωνίας Τ. Α'.

ἌΓΑΛΟΧΟΝ, εἶδος ξυλαλόης, ξύλον μὲ πολλὰ χρώματα, ἀρωματικόν, ὑπόπικρον εἰς τὴν γεῦσιν, δυσκολόκαυστον διὰ τὴν στερεότητά τε, μὲ φλοιὰν ἀπαλὴν, καὶ λεπτοτάτην. Διὰ τὴν μυρωδίαν τε, καὶ τὴν μεταχείρησίν τε συναριθμεῖται εἰς τὰ ἐξαιρέτα καρδιακὰ ἰατρικὰ. Ἰδὲ Ἄλση.

ἌΓΑΡΙΚΟΝ, παρασάρκωμα γινόμενον ὡς μανητᾶρι εἰς τοὺς χονδρούς κορμούς, καὶ κλόνους τῶν παλαιῶν δένδρων Λάρικος (εἶδος δαδίας) καὶ Δρυός. Διαιρεῖται δὲ εἰς τέσσαρα εἶδη· ἀρσενικόν, θηλυκόν, ψευδές, καὶ μεταλλικόν.

Ἄρσενικόν, τὸ ὁποῖον κοινόν, καὶ βαρὺ ἐπονομάζεται, εἶναι τὸ κιτρινωπόν, καὶ πολλὰ στερεόν, καὶ χρησιμεύει εἰς τὰς μελανὰς βαφὰς, ἀνακατωμένον μὲ ἄλλα εἶδη, ἐπειδὴ καθ' αὐτὸ εἶναι ἄχρσον.

Θηλυκόν εἶναι τὸ τιμιώτερον, ἐπειδὴ χρησιμεύει εἰς τὴν Ἰατρικὴν, καὶ ἀπὸ αὐτοῦ καλόν εἶναι τὸ λευκόν, μέγα,

γα, ἔλαφρον, εὐθραυστον, ἥτοι εὐκολοτζάκιστον, πικρὸν εἰς τὴν γεῦσιν, καὶ μὲ δρυμεῖαν ὀσμὴν.

Ψευδές εἶναι τὸ κοκκινωπὸν, καὶ βαρὺ, γινόμενον εἰς τὰς δρυῖς, καὶ ἄλλα δένδρα (ἐπειδὴ τὸ καλὸν γίνεται εἰς τὰς λάρικας) καὶ ὀλίγον χρησιμεύει. Ἀπὸ τὴν Σμύρνην στέλλεται εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ καλήτερον, καὶ πωλεῖται κομμάτια, ἢ εἰς κόνιν, ἢ εἰς τροχίσκας, οἱ ὅποιοι κατασκευάζονται ζυμωνόμενοι μὲ ὑγρόντι εἰς διάφορα σχήματα, καὶ μεγέθη, καὶ ξηραίνόμενοι εἰς τὸν αἶρα, καὶ εἰς τὴν σκιάν, χωρὶς κανέν ζέσταμα ἡλίου, ἢ πυρός.

Αγαρικὸν Μεταλλικόν, τὸ ὁποῖον, καὶ Λιθομάγρα, καὶ Στενομάγρα ὀνομάζεται, καὶ Γάλα Σελήνης* εἶναι εἶδος πέτρας λευκοτάτης, καὶ ἔλαφροτάτης, εὕρισκομένης εἰς διάφορα μέρη τῆς Γερμανίας, μεταξύ τῶν σχιστῶν βράχων, καὶ γινομένης ἀπὸ τὴν θερμὴν ἀναθυμίασιν μετάλλων ἐκεῖ ὑποκρυπτομένων, κατὰ τὴν γνώμην τινῶν Φυσιολόγων, καὶ τῆτο χρησιμεύει μόνου εἰς τὴν Ἱατρικὴν.

ἌΓΓΕΛΙΚΗ, ἢ ὁποῖα καὶ Συριακὴ ρίζα ἐπονομάζεται, εἶναι χόρτον πολὺχρηστον εἰς τὴν Ἱατρικὴν, καὶ ὡς ἀντιφάρμακον ἐμβαίνει εἰς τὴν Θηριακὴν. Βλαστάνει εἰς τὰ ὑψηλότερα βενά, καὶ μάλιστα τῆς Βοημίας. Τὸ ὄρος τῆ Πίνδε, ἥτοι τὰ βενά τῆ Μεσόβου, ἔχει πολλὴν, καὶ καλὴν. Ἡ ρίζα τῆς κάμνει ἓνα κόμβον ἴσον μὲ καρῦδι, παρόμοιον μὲ τὸν τοῦ μέλανος Ἐλλεβόρου, μὲ γεῦσιν δρυμεῖαν, καὶ ἀρωματικὴν ὀσμὴν. Ὁ ἀναβλαστάνων περι ἓνα πῆχυν καυλός τῆς μὲ χρῶμα μελανοκόκκινον, ἀναδίδει φύλλα πράσινα, σκοτεινὰ, μακρὰ, καὶ ὀδοντωτὰ, μὲ ἀνθη λευκά, καὶ καρπὸν, ὡς φακὴν.

Αἱ ρίζαι τῆς χρησιμεύον, ὡς εἶπομεν, εἰς τὴν Ἱατρικὴν, καὶ εἰς τὰ πνευματώδη ποτὰ, τὰ ὁποῖα Ῥοδέλαια, ἢ Ἱταλικώτερον Ῥοσόλια ὀνομάζονται, καὶ ὁ καρπός τῆς εἰς ζαχαρικά πολυμεταχειρίστα εἰς τοὺς Ἄγγλους.

ἌΓΙΟΞΥΛΟΝ, ἰδὲ Ξύλον Ἰνδικόν, ἢ ἅγιον, τὸ Γαῖσκόν.

ἌΓΙΟΣΠΕΡΜΟΝ, τὸ Χωρασανί, Semen sanctum, ἰδὲ Σπόρος ἅγιος.

ἌΓΚΥΡΑ, ἐργαλεῖον σιδηροῦν, βαρὺ, διχαλωτὸν, ἀναγκαιότατον εἰς τὴν Ναυτικὴν. ἔχει δὲ μέρη α'. Τὴν ῥάβδον, τὴν ὁποῖαν καὶ κορμὸν ἠμπορῶ τὰ ὄγκμασιν. β'. Τὸ σταύρωμα, ἥτοι τὸν σύνδεσμον. γ'. Τὲς κλόνες, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀγκυλωτοὶ, γυρισμένοι πρὸς τὴν ῥάβδον. δ'. Τοὺς ὄνυχας πλατεῖς, τριγωνοειδεῖς, καὶ ὄξεις εἰς τὰ ἄκρα ὅσον αὐτὸ τὸ σίδηρον εἶναι στερεὰ κολλημένον, καὶ ἐν σώμα. Εἰς τὴν ἄκραν τῆς ῥάβδου εἶναι τρύπα, καὶ κρικέλλα, (τὴν ὁποῖαν δακτύλιον, καὶ ὄργανον οἱ Εὐρωπαϊοὶ εἰς τὰς γλώσσασιν ὀνομάζουσιν) στρογγύλη, καὶ στερεὰ κολλημένη διὰ τὰ μὴ ἐκβαίνειν, καὶ προητέρα ἀπὸ τὴν τρύπαν βάλλουν εἰς τὴν ῥάβδον ξύλον κατ' ὀρθὴν γωνίαν, ἥτοι σταυρωτὰ, περασμένον, χορδὸν ἀναλόγως, καὶ μακρὺ, ὅσον ἡ ῥάβδος. Τὸ ξύλον τετο χρησιμεύει εἰς τὸ νὰ μὴ βυθίζεται ὅλη ἡ ἀγκυρα, ἔτε τὰ πηγαίη ἀνάποδα εἰς τὸ βάθος τῆς θαλάσσης.

Τέσσαρα εἶδη Ἀγκύρων μεταχειρίζονται οἱ Ναυτικοί. α'. τὴν λεγομένην Ἐλπίδα (Speranza) χρησιμεύσαν εἰς καιρὸν ἀνάγκης. β'. ἄλλην μικροτέραν ἐκείνης διὰ τὰ ἀράζην εἰς τὰς λιμένας. γ'. ἄλλην μικροτέραν αὐτῆς ῥιπτομένην διὰ τὰ βαστᾶ στερεὸν τὸ πλοῖον εἰς τὸ ἄραμα. καὶ δ'. ἄλλην μικρὰν διὰ τὰ σείρουν τὰ πλοῖα εἰς τὴν ἔλλειψιν τῶν ἀνέμων, ἢ εἰς τὸ δύσκολον ἔμβασμα τῶν λιμένων. Αἱ πρῶται ἔχουν δύο κλόνες, καὶ αἱ λοιπαὶ ἀπὸ τρεῖς, ἢ καὶ τέσσαρας.

Ἀναγκαῖαι εἶναι αἱ Ἀγκυραι διὰ τὰ ἀράζειν τὸ καράβι κατὰ τὴν θέλησιν τῶ Ναυκλήρα εἰς τὰς ἀβάθεις αἰγιαλὰς, καὶ τὰ ἀπαντήσῃ τὰς ἀνεμοζάλας. Τῶν ἀγκυρῶν τὸ μέγεθος, καὶ βάρος εἶναι ἀνάλογον μὲ τὸ μέγεθος τῶν πλοίων ὁμοίως καὶ τῶν Καμήλων, ἥτοι τῶν προσδεδεμένων σχοινίων εἰς τὰς ἀγκύρας, διὰ τὰς ὁποίας ἰδὲ τὸ ἴδιον Ἄρθρον.

Εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν τῶρα κατασκευάζονται ἑξαίρετοι Ἀγκυραι ἀλλὰ διὰ τὴν ἀκρίβειαν τῶν αἰθράκων, τῶν εργατῶν, καὶ τῶ σιδήρου, γίνονται ἀκριβαί ὅθεν φέρονται ἀπὸ τὴν Ῥωσσίαν διὰ τῆς Μαύρης Θαλάσ-

λάσσης· προσεκτέον ὅμως νὰ ἦναι ἀπὸ σίδηρον σφυρήλατοι, καὶ ὄχι χυταί, διότι αὐταὶ συντρίβονται, καὶ εἶναι ἀχρηστοί, καὶ κινδυνώδεις.

ἌΓΚΙΣΤΡΙ, σύρμα σιδηρῶν ἀγκυλωτῶν, ὅξυ εἰς τὴν ἄκρην, καὶ μὲ μικρὸν ἀγκύλωμα πρὸς τὸ ἐσωτερικὸν τῆς καμπυλώματος, διὰ νὰ ἐμποδίξῃ τὸ εὐγάλημα τῆς ἀγκιστρωμένης ζώης. Εἶναι χρήσιμον διὰ τὰς ὀφθαλμοφάρμακας εἰς τὰς ποταμῆς, λιμένας, καὶ αἰγιαλούς, καὶ κατασκευάζεται εἰς διάφορα μεγέθη κατὰ ἀναλογίαν τῶν ὀφθαλμῶν. Τὰ πλέον μικρὰ εἶναι ἀπλῶς μόνον μὲ τὸ σύρμα· τὰ μεγαλύτερα κολλεῦνται εἰς μολίβι ἐπὶ τέτου χυνόμενον.

Εἰς τὴν Κωνσταντινέπολιν τὰ κατασκευάζουν οἱ βάρηται. Τὰ καλλίτερα ὅμως φέρονται ἀπὸ τὴν Ἀγγλίαν, καὶ πωλοῦνται εὐθυσὴ ἀναγόμενα εἰς τὸ εἶδος τῶν βαρηνουργημάτων.

Μὲ αὐτὰ ἢμπορεῖ τινὰς νὰ πιάσῃ καὶ πτηνὰ, ὡς χῆνας, νήσσας, καὶ ὅσα ἔχουν τὸ ράμφος μέγα.

Ἄγκιστρια ὀνομάζονται καὶ ὅσα χρησιμεύουν εἰς τὸ κρεμάσῃ τινὰς κρέας, καὶ νὰ εὐγάλητι ἀπὸ τὰ πηγὰδια, ἀλλ' αὐτὰ τὰ ὑστερινὰ, μὲ τὸ νὰ ἔχουν πολλὰ ἀγκίστρια κρεμασμένα, ὀνομάζονται κοινότερον, καὶ καλλίτερα Ἄρπαγες, καὶ ὅλα χαλκεύονται ἐντοπίως.

ἌΓΡΙΑΪΓΑ, ζῶον τρεφόμενον εἰς τὰ ὑψηλότερα, καὶ δυσβατώτερα βενὰ, ὅπου πηδᾷ μὲ τὰ δίχηλα ποδιάρια του, περιπατῶντας εἰς τὰς ἄκρας τῶν χηλῶν, ἢτοι τῶν ὀνυχίων του.

Χρησιμεύει εἰς τὸ Ἐμπόριον ἢ εὐρισκομένη εἰς τὴν ἑρῆθραν μερικῶν ἀπὸ αὐτὰς πέτρα διαφόρων μεγεθῶν, ὀνομαζομένη Βεζοάρδον, καὶ ἰδὲ περὶ αὐτῆς εἰς τὸ Βεζοάρδον.

Πολὺ δὲ περισσότερον τὸ δέρματις, τὸ ὁποῖον εἰς τὴν Εὐρώπην μεταχειρίζονται ἐργασμένον μὲ τὸ ἔλαιον, ἢ καὶ ὡς τὰ λοιπὰ γουναρικά (διφθέραι) διὰ ἔνδυμα, καὶ εἶναι καλόν, διότι πλυνόμενον μὲ τὸ σμῆγμα (σαπῆνι) δὲν χαλᾷ. Ἐτι δὲ καὶ μαδισμένον βυρσοδεφικῶς, εἶναι εὐχρηστον δι' ὑποδήματα, ἐφίππια, καὶ παρόμοια.

Χρη-

Χρησιμεύει προσέτι εἰς τὸ καθάρσιον τῆ ὑδραργύρου· διότι ἀπὸ τῆς στενῆς του πόρης διηθεύεν (στραγγίζεν) αὐτὸ τὸ βαρὺ ἡμιμέταλλον.

ἌΓΡΙΕΛΑΪΑ τῆς Αἰθιοπίας καὶ τῆς εὐδαίμονος Ἀραβίας με φύλλα μακρὰ, καὶ στενὰ λευκοπράσινα, καὶ σχεδὸν χρυσοχρῶα, ἀνθη κέκκινα, καὶ καρπὸν ὅμοιον μετὰς ἐλαίας. Διὰ πῶν διατομῶν ἀπὸ τὸν κορμὸν της, καὶ κλόνης στάζει κόμμι ὀνομαζόμενον Ἐλεμί. ἰδὲ Ἐλεμί.

Αἱ εἰς ἡμᾶς εὐρισκόμεναι Ἀγριελαΐαι χρησιμεύεν μόνον διὰ τὸ ξύλον των.

ἌΓΡΙΟΨΟΪΡΟΣ. Ἀπὸ τὸ ζῶον τῆτο εὐγαίνεν μερικὰ εἶδη χρησιμεύοντα εἰς τὸ Ἐμπόριον, ἀλλὰ θέλω τὰ διαγράψει εἰς τὸ, Χοῖρος, καὶ ἰδὲ τῆτο.

ἌΔΑΨΑΣ, τὸν ὁποῖον ἡ κοινὴ γλῶσσα Διαμάντι γινώριζει, εἶναι πετράδιον κατὰ τὸ παρὸν ἐγκριτότερον ἀπὸ ὅλα τὰ λοιπὰ, εὐρισκόμενον εἰς τὰς Ἀνατολικὰς Ἰνδίας, εἰς δύο ξηρὰς, καὶ δύο ποταμὸς, ἧτοι εἰς τέσσαρα μέρη, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ ἀκόλυθα.

α. Ραολκόνδα, ἀπέχουσα πέντε ἡμερῶν δρόμον ἀπὸ τὴν Γολκόνδαν, Ὀρυκτεῖον πρὸ 300 ἐτῶν γνωρισμένον. Ἡ γῆ τῆ τόπου εἶναι ἀμμόδης, καὶ γεμάτη ἀπὸ βράχης, καὶ πέτρας σκληρὰς, ὅπε οἱ μεταλλεργοὶ, ἡ κυρίως λατόμοι, εὐρίσκοντες μικρὰς φλέβας $\frac{1}{2}$ δακτύλου τὸ πλάτος, σκάπτειν, καὶ εὐγάζειν τὴν ἀδαμαντοφόρον ἄμμον με ἀγκυλωτὰ σίδηρα, καὶ συντρίβεισι τοὺς βράχης διὰ νὰ ἀκολουθήσουν τὴν φλέβα.

Ἀφ' οὗ συνάξεν ἀρκετὴν ποσότητα χώματος, τὸ βάλλουν εἰς ἀγγεῖον ἐπὶ τῆτου, καὶ πλύνοντές το δὶς, καὶ τρίς, μένειν τὰ πετράδια μόνα. Ἡ πώλησις γίνεται εἰς Μαγκελίνια, ζυγίζοντα $1\frac{1}{4}$ κεράτια, ἧτοι 7 κόκκους, ἡ σπυρία, καὶ πληρώνονται μετρητὰ παρὰ τῶν ἀγοραστῶν.

Ἡ πλεσιωτέρα Λατομία διορύσσεται διὰ λογαριασμὸν τῆ Ἐξουσιαστῆ, καὶ αἱ λοιπαὶ πωλῶνται εἰς ἄλλες. Οἱ ἐργάται δελεύεν ὀλόγυμνοι, (με μόνην μίαν μικρὰν παδιάν ἔμπροσθεν) διὰ νὰ μὴ κλέψεν μ' ὅλον τῆτο τὸ ἐ-

λοιὶ ἀδάμαντες εὐρίσκονται μετὰ τὸ παύσιμον τῶν βροχῶν, καὶ τὴν κάθαρσιν τοῦ νεροῦ, ἀπὸ τὰς ἀρχὰς τοῦ Φευκαρίου, καὶ μετὰ ταῦτα.

Τότε ὅσοι ἔχον τὴν πράξιν ἀναβαίνοντες τὸν ποταμὸν ἕως εἰς τὰς πρόποδας τῶν βενῶν, ὅπερ εὗρον πέτρας ὁμοίας μὲ τὰς παρ' ἡμῶν ὀνομαζομένας βώλεις τῆ ἀστροπελεκίᾳ (κεραυνῆ) συναΐζον τὴν ἰλὴν εἰς τὸν ἀκόλυθον τρόπον. Περιφράσσουσι τὸ νερὸν, καθὼς κάμνομεν ἡμεῖς τὰς λεγομένας δέσεις τῶν μύλων, μὲ ξύλα καὶ πέτρας, καὶ ὅταν τὸ νερὸν λείψῃ, συναΐζον τὸ χῶμα, καὶ τὸ μεταφέρον εἰς τόπον περικτισμένον, ὡς εἰς τὴν Γανὴν, καὶ τὸ καθαρίζον ὁμοίως. Τὸ ζύγι γίνεται εἰς ράτας, αἱ ὁποῖαι εἶναι $\frac{1}{2}$ κερατίς.

δ. Σκαδάνα, εἰς τὴν Νῆσον τῆ Βορνέε, ποταμὸς εἰς τὸν ὁποῖον εὐρίσκονται πολλοὶ ἀδάμαντες· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ ἐξουσίαζουσα Βασίλισσα δὲν ἐπιτρέπει εἰς τὰς ξένους νὰ εἰσχωρήσῃ, δὲν ἔχομεν ἰδέας καταγραφικὰς τῆς ζητήσεώς των. Μεταφέρονται ὅμως εἰς τὴν Βαταβίαν καλῆς ποιότητος, καὶ πωλῶνται ἐκεῖ πρὸς τὰς κατοίκους Εὐρωπαϊκὰς.

Οἱ παλαιοὶ Ἕλληνες, καὶ Ῥωμαῖοι μὴ γνωρίζοντες τὴν στιλπνότητα τῆ ἀδάμαντος, ἐπροτίμουν τὰ μαργαριτάρια, καὶ τὰλλα πολύχροα πετράδια· τὸν δὲ ἀδάμαντα τὸν ὠνόμασαν ἔπω, διότι εἶναι σκληρότερος ἀπὸ τὰ λοιπὰ, καὶ κατὰ τὴν γνώμην των, ἀδάμαστος, ἢτοι ἀκαταπόνητος ἀπὸ τὴν σφύραν, τὸ ὁποῖον εἶναι λανθασμένον, διότι συτρίβεται, καὶ γίνεται κόνις. Ἀλλ' οὔτε μὲ τὸ θερμὸν αἷμα τῆ τράγῃ φθείρεται, καθὼς ἐκεῖνοι ἐδόξαζον· μ' ὅλον τοῦτο ᾠρεπόντως ὠνομάσθη Ἀδάμας, διότι εἶναι στερεώτερος, καὶ σκληρότερος ἀπὸ ὅλα τὰ λοιπὰ πετράδια. Μόλις μετὰ τὸν θάνατον τῆς Αυτοκρατορίσσης Μαρίας Θηρεσίας ἐπροτίμησαν αἱ Εὐρωπαϊαὶ ἀρχόντισσαι τοὺς ἀδάμαντας ἀπὸ τὰ ἄλλα πετράδια, καὶ ἔκτοτε ἀκολυθεῖ πανταχῶς αὕτη ἡ συνήθεια.

Ὁ Ἀδάμας τὸ στερεώτερον ἀπὸ τὰ λοιπὰ πετράδια δὲν δαμάζεται, ἢτοι τρίβεται, ἢ κυρίως δουλεύεται ἀπὸ

ἄλλο σῶμα, εἰμὴ μὲ τὴν ἰδίαν του ἕσιν, καὶ εἶναι ὁ βασιλεὺς τῶν πετραδίων.

Οἱ Πετραδισταὶ διὰ τὰ δελεύσων τὸν ἀδάμαντα τὸν στερεώνων εἰς ξύλον, ἔχοντες καὶ ἄλλον εἰς ἕτερον, καὶ ἐν ᾧ τρίβουσι τὸν ἕνα μὲ τὸν ἄλλον, πίπτει κόνις, τὴν ὁποίαν συναΐζουσι, καὶ μὲ αὐτὴν δελεύων ἔπειτα διὰ τὰ τὸν σχηματίζουν, ὡς θέλουν. ἔχουν δὲ καὶ ἄλλην κόνιν ἀπὸ ἀδάμαντας μελανούς, ἀκαθάρτους, γεμάτους ἀπὸ φλέβας, καὶ σχεδὸν ἀχρήστους. Τὰς κοπανίζουσι λοιπὸν εἰς ἐπίτηδες καμωμένον χαλυβένιον (τζελικένιον) ὄλμον (γυδί) καὶ μεταχειρίζονται τὴν κόνιντων.

Μετὰ τὸ εἰρημένον πρῶτον καθάρισμα τῶν ἀδαμάντων, τὰς δένουσι εἰς σίδηρον, ἢ στρεπὸν ξύλον, καὶ τοὺς συνθλίβουσι εἰς τροχὸν περιστρέφοντα πλάκα ὀμαλὴν χαλυβος, ἀλειμμένην μὲ ἔλαιον, καὶ ἔχουσαν κόνιν ἀδαμαντίνην, καὶ τὰς κατασκευάζουσι, ὡς θέλουν.

Ὁ Ἀδάμας δεμένος, ὡς ἀνωτέρω στερεὰ, πριονίζεται μὲ λεπτοτάτην σιδηρᾶν, ἢ ὀρειχαλκίην τρίχα συνθλίβουσι ἀπὸ τὴν ῥηθεῖσαν κόνιν, καὶ ἀλειφόμενος μὲ ὀξίδιον· ἀλλ' ἐπειδὴ ἡ πράξις αὕτη προξενεῖ καὶ θραύσιν, οἱ Εὐρωπαῖοι δὲν τὴν μεταχειρίζονται. Οἱ Ἰνδοὶ ὅμως τὸ κατορθοῦσι.

Ἡ τιμὴ τοῦ ἀδάμαντος συνίσταται εἰς τὸ νερὸν, δηλαδή τὸ διαφανές, καὶ καθαρὸν χρώματι, τὸ μέγεθος, καὶ τὴν ἔλλειψιν τῶν κρυσταλλώσεων, καὶ κοκκίνων, ἢ μελανῶν στιγμῶν τε. Ἀπὸ ὅλα τὰ νερά, ἢτοι χρώματά τε, τὸ κυανὸν, ἢτοι τὸ ἕρανόχρουν, εἶναι τὸ χειρότερον, τὸ ὁποῖον καὶ δύσκολα γνωρίζεται εἰς τὸ ἀδέλευτον. Οἱ Ἰνδοὶ ἀνοίγοντες εἰς τὸν τοῖχον θυρίδα τετράγωνον, καὶ εὐθέτοντες λαμπάδα, βαστῶν εἰς τὰ δύο δάκτυλα τὸν ἀδάμαντα, καὶ γνωρίζουσι τὸ ἐλάττωμά τε. Ὁ καλῆτερος τρόπος ὅμως εἶναι τὰ τὸν στοχασθῆτινας εἰς τὴν σκιὰν δένδρου βαθυσκίου.

Κατὰ τὴν φυσικὴν, καὶ τεχνητὴν κατάστασίν τε ὁ ἀδάμας λαμβάνει καὶ ὀνόματα διάφορα· ἀσθενὴς ὀνομάζεται, ὁ χαῦνος καὶ ὀλιγώτερον στερεός· ἀκάθαρτος, ὁ

αἰδούλευτος καθὼς εὐγαίνει ἀπὸ τὸ μεταλλεῖον· κοινὸς ὁποῖος ἔχει κηλίδας· στιλπνός, brillante, ὁ κομμένος καὶ ἐπάνω καὶ κάτω εἰς πολύγωνα πρόσωπα, faccette, καὶ ἔχων τὴν κάτω πρώτην ἔδραν εὐθεῖαν· ρόδον, rosa, ὅς τις εἶναι εὐθύς κάτω, καὶ ἐπίπεδος, ἐπάνω δὲ πε-
 λεκημένους εἰς μικρὰ τρίγωνα, τὰ ὅποια πυραμιδοειδῶς κορυφοῦνται εἰς γωνίαν· τραπέζικος, ὁ ἔχων μέγα πρό-
 σωπον ἐπίπεδον ἐπάνω τετράγωνον, καὶ τέσσαρα περι-
 αὐτὸ δίκοπα· κάτω δὲ ἂν ἦναι εὐμεγέθης ὁμοίως· εἰ
 δὲ μὴ, μόνον εὐθύς καὶ ἐπίπεδος.

Ἡ Εὐρώπη λαμβάνει ὅλους τοὺς ἀδάμαντας ἀπὸ τὴν
 Ἀσίαν, καὶ τὸ περισσότερο ἐμπόριον ἐγένετο εἰς τὸ
 Ἀμστελόδαμον, ὅπόθεν μετεφέροντο καὶ διὰ τὴν Κων-
 σταντινέπολιν ἀρκεταὶ ποσότητες διὰ τῶν ταχυδρόμων,
 πρὸς χρῆσιν ὄλου τῆ Ὄθωμανικοῦ Κράτους. Ἡ πώλησις
 τῶν μικρῶν γίνεται εἰς τὸ κεράτιον, ζυγίζον 4 κόκ-
 κους, ὅσα ζυγίζεν βαρύτερα διαφέρουν πολὺ κατὰ τὴν
 τιμὴν, καὶ πωλῶνται μὲ τὸ κομμάτι. Οἱ πετραδισταὶ
 ὅμως τὰ ἀναλογῶν ἔτω· πολλαπλασιάζουν τὰ κεράτια
 καθ' ἑαυτὰ, καὶ τὸ γινόμενον μὲ τὴν τιμὴν τῶν λε-
 πτῶν, εἶναι ἡ τιμὴ τοῦ μεγάλου· δηλαδή εἰν ἡ κοινὴ
 τιμὴ τῶν μικρῶν ἀδάμαντων εἶναι πρὸς 100 γρόσ. τὸ
 κεράτιον, καὶ ζητῆς τὴν τιμὴν ἀδάμαντος ζυγίζοντος 8
 κεράτια, πολλαπλασιάζεις ταῦτα καθ' ἑαυτὰ, καὶ εὐ-
 ρίσκεις 64 τὸ διδόμενον, ἐπιπολλαπλασιάζεις ταῦτα μὲ
 τὴν πρώτην τιμὴν 100, καὶ εὐρίσκεις 6,400 γρόσ. τὴν
 τιμὴν τοῦ ἀδάμαντός σου. Προσεκτέον ὅμως εἰς τὴν
 ποιότητα, διότι κάμνει πολλὴν διαφορὰν, ἡ λαμφρότης,
 αἱ κηλίδες, καὶ τὸ σχῆμα.

Ἀπὸ τῆς γνωστῆς ἀδάμαντας μέγας εἶναι ὁ εἰρημέ-
 νος τῆ Μογόλου, ζυγίζων δευλευμένος, κατὰ τὴν μαρτυ-
 ρίαν τοῦ Ταβερνιέρη, 279 κεράτια, καὶ ἐπειδὴ ἔχει εἰς
 τὴν ἄκραν ἓν κρυστάλλωμα, ἀποτιμᾶται εἰς 11,723,218
 φράγκα Γαλλικά. Μέγιστος δὲ ἐκεῖνος, τὸν ὅποιον κα-
 τὰ τὸ 1772 ἡ Αυτοκρατορίσσα τῆς Ῥωσσίας ἠγόρασεν
 ἀπὸ ἓνα Ἀρμένιον διὰ 2,250,000 φράγκα, καὶ 100,000
 φράγ.

φράγκα ἐτήσιον σιτηρέσιον ἐπὶ ζωῆς τῆ πωλητῆ, ἀλλὰ μὲ ὅλα ταῦτα ἠγοράσθη πολλά εὐθυσός· διότι ἔχει νερόν ἐξαιρετόν, εἶναι καθαρώτατος, μέγας, ὡς ὦν περιτεράς, καὶ ὠσειδῆς ἐπίπεδος. Λέγεται ὅτι αὐτὸς ἦτον ἐν ὀμματί τῆ περιφήμου εἰδώλε τῆ Σεριγκάμει, εἰς τὸν Ναὸν τῆ Βράμα· ἐκλέφθη ἀπὸ λειποτάκτην στρατιώτην Γάλλον, καὶ ἐπρωτοπωλήθη παρ' αὐτοῦ 50,000 φράγ. Ἡ ρηθεῖσα Αυτοκρατορίσσα τὸν ἔβαλεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σκήπτρου της ἐπάνω τοῦ αἵτου.

Ὁ λεγόμενος ἀδάμας τοῦ Πίττ, ἐπειδὴ ἀπὸ τὸν οὕτως ὀνομαζόμενον Ἀγγλον ἠγοράσθη ἐπὶ Λεδοβίκε ΙΕ'. Βασιλέως τῆς Γαλλίας, ζυγίζει 136 $\frac{1}{4}$, κεράτια, καὶ ἐτιμήθη 2,500,000 φράγ. ὄχι ἀκριβά.

ΑΕΤΟΔΕΝΔΡΟΝ, ἢ ΑΕΤΟΣΤΛΟΝ, εἶδος ἀσπαλάθου· δένδρον τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ὀνομασθὲν οὕτω παρὰ τῶν Πορτογάλλων διὰ τὴν μαυρότητα τοῦ ξύλου του, περὶ τῆ ὁποίου ἰδὲ Ἀλόη.

ἌΖΟΥΡ, λίθος κυανῆ, Lapis-Lazuli, τὸ Τουρκιστί Λατζιβέρδ, πέτρα μεταλλικῆ, χρώματος κυανοῦ, ἀπὸ τὸ ὁποῖον ἔλαβε καὶ τὸ ὄνομα, καὶ διὰ τὸ ὁποῖον χρησιμεύει εἰς τοὺς ζωγράφους διὰ νὰ κάμνῃ τὸ ὠραῖον γαλάζιον.

Οἱ πετραδισταὶ, καὶ λοιποὶ λιθογλύπται τὴν μεταχειρίζονται διὰ νὰ κάμνῃ διάφορα ἔργα, ὡς δακτυλίδια, σφραγίδας, κώπας, ἢτοι λαβὰς μαχαιρίων, καὶ παρόμοια. Πολλάκις εὐρίσκεται κατάστιχτος μὲ χρυσᾶς, ἢ καὶ χαλκᾶς κηλίδας.

Διὰ νὰ ἦναι καλῆς ποιότητος, καὶ εὐχρηστος εἰς τὴν ζωγραφικὴν, πρέπει νὰ ἦναι βαρεῖα, κυανῆ, ὡς τὸ καλὸν Ἰνδικόν (λελάκι), καὶ ὅσον τὸ δυνατόν καθαρωτέρα ἀπὸ κηλίδας ἑτερογενεῖς. Ἡ ἀληθεστέρα δοκιμὴ της εἶναι τὸ νὰ γένη κυανωτέρα ἀφ' ἧ κοκκινίσῃ εἰς τὴν φωτίαν, καὶ κρυώσῃ.

Ἀπὸ τὴν Συρίαν ὑπήγετο πολλὴ εἰς τὴν Εὐρώπην· εὐρίσκεται καὶ εἰς τὴν Γερμανίαν, καὶ πωλεῖται εἰς κέρει.

Ἐκτὸς τῆς φυσικῆς ταύτης, εἶναι καὶ κατασκευαστὴ, γινομένη μὲ Ἰνδικόν, ἢ Ἴον ἀνακατωμένον μὲ ψιμμύθιον, καὶ τῆτο εἶναι τὸ καλῆτερον τεχνητόν· κατωτέρα δὲ ὅταν κατασκευάζεται μὲ ἀμμωνιακὸν ἄλας, καὶ ἀργυρον· ἢ καὶ μὲ θειάφι, ὑδράργυρον, καὶ ἀμμωνιακὸν ἄλας.

Αἶγοκέρας, Fenu-Grec. ἰδὲ Βαφικὴ, καὶ Τῆλις.

Αἶγρίς. Πετράδιον κυανοπράσινον, χωρὶς στιλπνότητα, καὶ σκληρόν, τὸ ὁποῖον χρησιμεύει εἰς τὰς Ἰσσινὲς, ἔθνος τῆς Ἀφρικῆς πρὸς τὰ παράλια τῆς Γαϊνέας, πλησίον τοῦ λεγομένου Χρυσαιγιαλῆ, Côte d'Or, ἀντὶ διὰ νόμισμα εἰς τὰς συναλλαγᾶς των, καὶ διὰ στολισμόν· ἐπειδὴ τρυπῶντές το τὸ κάμνου περιδέραια, καὶ ὁ βασιλεὺς των, καὶ ἄρχοντες ἔχοντες κυλίνδρους αἶγριδος τρυπημένους, τὰς κρεμῶν εἰς τὰς πλεκτάνας τῶν γενείων των. Τὰ 60 κομμάτια, τὰ ὁποῖα ἐφοροῦσεν εἰς τῆτον τὸν τρόπον ὁ ἐκεῖ Βασιλεὺς Ἀλκαφίνης, ἐτιμῶντο πλεόν των 5,000 γρσ. Ὁ περιηγητὴς Ἰππεὺς Μαρχαῖος, De Marchair, νομίζει ὅτι εἶναι ἡ λεγομένη Ἰάδη, ἢ ὁμοία ἐκείνης. Περιηγ. Γουινέας Τ. Α΄.

Αἶμα δράκοντος. Τὸ ὄνομα τῆτο ἐδόθη παρὰ τῶν σοφῶν ἀρχαίων, οἱ ὁποῖοι, ὡς γνήσια τέκνα τῆ προπάτορος Ἀδάμ, ἐφρόντιζον νὰ ἐπονομάζων τὰ πράγματα κατὰ τὴν φύσιν αὐτῶν· ὅχι καθὼς οἱ καλοί μας νεώτεροι Εὐρωπαῖοι, οἱ ὁποῖοι ἀπλῶς, καὶ ἀνετυμολογῆτως δίδουν ὀνόματα, καὶ οἰκειοποιεῖνται ξένα, χωρὶς νὰ ἐννοοῦν ἂν ἔχουν σχέσιν τινὰ μὲ τὸ ὀνομαζόμενον πρᾶγμα. Ἐδόθη εἶπον, διὰ τὸν πιστευόμενον τότε μῦθον, ὅτι ὁ Δράκων πολεμήσας, καὶ νικήσας τοὺς ἐλέφαντας, μὲ τὸ χυθὲν αἶμα ἀπὸ τὰς πληγὰς του ἔκαμε τὸ ἱατρικὸν τούτο, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν δόξαν τῶν Νεωτέρων εἶναι Κόμμι ἀποσάζον ἀπὸ διάφορα ταυτόχυμα δένδρα τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν τῶν Μακάρων (Καναρίων) Νήσων, καὶ τῆς Μαδαγασκάρου.

Τῶν Ἰνδιῶν τὸ τοῖετον δένδρον ἔχει φύλλα καταπράσινα μακρὰ σπαθοειδῆ. Ὁ καρπὸς του ὁμοιάζει μὲ τὰ

ἔδι.

ἐδικάμας κεράσια, κίτρινα κατ' ἀρχάς, κόκκινα μετὰ ταῦτα, καὶ τελευταῖον ὅταν ἦναι τελείως ὄριμα, γίνονται κυανὰ, ἤτοι γαλάζια, ὠραῖα· καὶ ἐπειδὴ καθὼς λέγουσιν, εἰς τὴν πρώτην ἐπιδερμίδα των ἔχουν σχῆμα Δράκοντος, ἀπὸ τῆτο, καὶ ἀπὸ τὸ κόκκινον χρῶμα τοῦ καρπῆ, ὠνομάσθη τὸ κόμμι αἷμα τῆ Δράκοντος, κατ' ἄλλους ἐτυμολογιστάς.

Οἱ ἐντόπιοι διατέμνοντες τὴν φλοιὰν τοῦ κορμοῦ, συτάζουσι τὸ κατασταλάζον ὑγρὸν κόκκινον, τὸ ὁποῖον μετὰ τὴν ἀνατολὴν τοῦ Ἡλίου πήγνυται, καὶ εἶναι κόμμι εὐφραυστον, διαφανές, καὶ τριβόμενον ἀποτελεῖ κόνιν ἐρυθραν· ἀλλ' ἐπειδὴ τῆτο εἶναι ὀλίγον, καὶ σπάνιον εἰς τὴν Εὐρώπην, φέρουσι καὶ μεταχειρίζονται τὸ δεύτερον δάκρυ, τυλιγμένον εἰς τὰ φύλλα κυλινδροειδῶς, καὶ διὰ τῆτο τὸ ὠνομάζουσι καλαμῶδες, en roseau, ἀπὸ τὸ ὁποῖον καλῆτερον νομίζεται ὅσον ὁμοιάζει μὲ τὸ πρῶτον. Ἡ δοκιμὴ γίνεται ἐγγίζοντας τὸν κύλινδρον αὐτὸν εἰς ζεστὸν ὕελον, ἢ εἰς ἀκόνην βρεγμένην, ἢ ἐπάνω εἰς τὸν χάρτην, καὶ ἂν ἀφήσῃ εἰς ταῦτα βαφὴν ἐρυθραν, καὶ ὠραίαν, εἶναι καλόν.

Δευτέρως ποιότητος εἶναι τὸ τῶν Νήσων τῶν Μακάρων καταστάζον ἀπὸ δύο διάφορα δένδρα, τὸ μὲν ὁμοιάζον μὲ ἀπιδιὰν, τὸ δὲ μὲ κερασίαν. Πολλοὶ πραγματευταὶ τὸ μετασχηματίζουσι εἰς κυλίνδρους, διὰ νὰ ὁμοιάσῃ μὲ τὸ τῆς Ἰνδίας, ἀλλὰ δὲν ἔμποροῦν νὰ πλαγήσουσι τῆς ἐπιτηδείους.

Τὸ Μαδαγασκαρικὸν εἶναι κατώτερον, καὶ ἀκάθαρτον, καταστάζον ἀπὸ δένδρον μέγα, ὡς καρυδιὰν, καὶ μὲ φύλλα ἀπιδιάς κόκκινον, ὡς αἷμα ἀνθρώπινον, καὶ διὰ τῆτο τὸ δένδρον ὠνομάζεται Ραὰ, ἤτοι αἷμα παρὰ τῶν αὐτοχθόνων Μαδαγασκαρινῶν.

Τὸ κόμμι τοῦτο ὑπολαμβάνεται παρὰ τῶν Ἱατρῶν πολλὰ στυπτικόν, καὶ δίδεται εἰς τὰς δυσεντερίας, καὶ αἱμορραγίας μὲ ὠφέλειαν. Ὡς τοῖςτο, στοχάζονται, ὅτι σφίγγει τὰ ἔλα, καὶ στερεώνει τὰ ὀδόντια αὐ σαλεύουσι.

Αἷματιθῆς. Εἶδος ἰάσπεως, πετράδιον ὑπομέλα-
νον,

νον, με κελίδας αίματηράς, ὄφεν, καὶ διότι νομίζεται ὅτι σταματᾷ τὸ αἷμα, ὠνομάσθη παρὰ τῶν παλαιῶν ἔτω, καὶ παρὰ τῶν νέων Αἱματοστάτης.

Ὁ Πλίνιος φυσιολογῶν διαγράφει, ὅτι εἶναι πέντε εἶδη, Αἰθιοπικὸς, Ἀνδροδάμας, ἢ Μέλας, Ἀραβικὸς, Μιλτίτης, καὶ Σχιστός, χωρὶς γὰ ἀριθμῆσθαι τὸν Μαγνητικόν, ὁ ὁποῖος ἔχει τὰς μαγνητικὰς ἀρετάς.

Οἱ Νεώτεροι γνωρίζουν τὸν Μαγνητικόν, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται εἰς τὰ Μεταλλεῖα τοῦ σιδήρου, πέτρα ὑπέρουθρος, σκληρὰ, βαρεῖα, καὶ ἀγκυλωτὴ με κίνδυνον ὄσων πληγωθῆν ἀπὸ αὐτὴν. Χρησιμεύει εἰς μερικὰ Γαληνικὰ ἰατρικὰ, καὶ εἰς τὸ γὰ ἰσάσουν τὰ χρυσοπέταλα. Ἴδὲ Ἰάσπισ.

Αἶξ. Ζῶν γνωστὸν εἰς ἡμᾶς, τὸ ὁποῖον δίδει κρέας διὰ τὰς πτωχὰς, καὶ δέρμα, ἄλειμμα, καὶ τρίχα διὰ τὸ ἐμπόριον. Τὸ ἀρσενικόν του λέγεται Τράγος· τὸ δὲ θηλυκὸν κοινῶς Αἶγα, ἢ Κατζίκα, καὶ τὸ μικρόν του Εἰρίφιον.

Τὰ πρῶτα δύο εἶναι κοινὰ εἰς ὅλας τὰς ἡμέρας Αἶγας, καὶ χωρὶς μεγάλην διαφορὰν. Τὸ δέρμα χρησιμεύει με τὴν βυρσοδεψίαν εἰς ὅλα τὰ εἶδη τῶν ὑποδημάτων, καὶ ἄλλων ἐπίπλων· ἐπειδὴ εἶναι καλῆτερον ἀπὸ τὸ προβάτειον, ὡς δυνατώτερον, καὶ τὸ ἄλειμμα διὰ κηρία, τὰ ὁποῖα εἶναι τὰ καλῆτερα μετὰ τὰ ἀληθινὰ μελισσοκηρία. Οἱ Πορτογάλλοι κάμνουν μέγα ἐμπόριον με αὐτὰ τὰ εἶδη, στέλλοντές τα ἀπὸ τὰς Ἀμερικανὰς ἀποικίας των, ὅπε εὐρίσκεται πλῆθος Αἰγῶν.

Ἡ τρίχα ὅμως εἶναι διαφορετικὴ ἀπὸ τὰς λοιπὰς Αἶγας τῆς Οἰκουμένης εἰς τὴν Ἀγκυραν, καὶ Βεγπαζάρ τῆς μικρᾶς Ἀσίας, ὅπε εἶναι ἀπαλὴ, καὶ λεπτή, καὶ χρησιμεύει εἰς τὸ ὑφασμα τῶν καλῶν σαλίων, πῶν καὶ καμηλωτῶν τῆς Ἀγκύρας λεγομένων, ἀπὸ τὰ ὁποῖα πλῆθος πολὺ ὑφαίνεται, καὶ δαπανᾶται εἰς τὴν Ὄθωμανικὴν Ἐπικράτειαν. Τὸ δὲ περισσεῦον τῆς τριχὸς κλώθεται εἰς νῆμα, καὶ στέλλεται εἰς τὴν Εὐρώπην διὰ Σμύρνης, καὶ Κωνσταντινῆπόλεως, ὀνομαζόμενον Στάμα, καὶ

καὶ ἰδὲ ἐκεῖ· καὶ ἀπὸ τὴν κοινὴν Αἶγα κρεύεται ὑπὸ τὰς μασχάλας της, ἀπαλῆ τρίχα, τὸ λεγόμενον Πτίλον, ἢ Τεφτίκι. Ἰδὲ ταῦτα.

ἌΚΑΓΙΟΥ. Δένδρον τῆς Ἀμερικῆς παρονομαζόμενον Κέδρος παρὰ τῶν Ἰσπανῶν, διὰ τὴν ὄσμην τοῦ ξύλου του παρομοιάζουσαν μετὰ τὴν Εὐρωπαϊκὴν Κέδρον· κατὰ τὰλλα ὁμῶς διαφέρει πολὺ, ὡς βλέπεις. Ἀπὸ τὰ τρία εἶδη τὰ γνωριζόμενα παρὰ τῶν αὐτοχθόνων Ἀμερικανῶν μετὰ τὸ Ἀκαγιού ὄνομα, ἐν εἶναι τὸ εὐχρηστότερον, ὡς καρποφόρον· γίνεται δὲ μεσαίου μεγέθους, μετὰ κλάδους κλίνοντας πολὺ πρὸς τὴν γῆν, φύλλα πλατέα, μετὰ πολλὰ νεῦρα, ἀνθὴ λευκὰ πρῶτον, ἔπειτα πορφύρα, καὶ εὐώδη· καρπὸν, ὡς μῆλον κοκκινωπὸν πρὸς τὸ μέρος τὸ θερμαινόμενον ἀπὸ τὸν ἥλιον, καὶ κίτρινον πρὸς τὸ ἔσω τῆς δένδρου, σπογγώδη, καὶ γεμάτον ἀπὸ χυμὸν πικρὸν, καὶ στυπτικὸν πρὸ τῆς ἰσχυρῆς ὠριμάσεως· καὶ ἐπειδὴ εἰς τὴν Βρασιλλίαν, καὶ Γουϊάναν εὐρίσκονται δρυμῶνες ὀλόκληροι ἀπὸ αὐτὸ τὸ φυτόν, χρησιμεύει εἰς τοὺς ἐκεῖ Πορτογάλλους νὰ ἰατρεύσουν ἀπὸ τὴν ὑδροπηκίαν τὰ μαῦρα ἀνδράποδά των, συμβαίγουσαν εἰς τὸν στόμαχόν των συχνά. Τὰ ἀφίνου εἰς τὸν δρυμῶνα νηστικά, ὅπερ βιαζόμενα ἀπὸ τὴν πείναν, τρώγου ἀπὸ τὰ ἀνώριμα ταῦτα μῆλα, καὶ ἀμέσως διαλύεται ὁ στομαχικὸς ἐκεῖνος χυμὸς τῆς ὑδροπηκίας, καὶ ἐπιστρέφει πηδῶντα εἰς τὸν κύριόν των τὰ πρὸ ὀλίγου ἀκίνητα.

Ὅταν ὁ καρπὸς αὐτὸς ὠριμάση γίνεται γλυκὺς, νόστιμος, καὶ ὑγιεινός, ὀλίγον στυπτικὸς, ἀλλὰ διουρητικὸς· ἀπὸ τὸν χυμὸν του γίνεται κρασί, τὸ ὁποῖον μετὰ τρεῖς ἡμέρας καταντᾷ ἐξαιρετὸν ὀξειδίον. Μετὰ τὴν διασταλαγὴν γίνεται δυνατὸν ρακί, ἢτοι πνεῦμα.

Εἰς τὴν ἄκρην τοῦ καρποῦ τήτου εὐρίσκεται καρύδι, ἀπὸ τοῦ ὁποῖου τὴν φλοιὰν ἐκβάλλεται ἔλαιον πικρὸν, καὶ ὄξύ, θαυμάσιον διὰ νὰ ξηράνη, καὶ καθάριση πληγὰς ἐξηλωμένας, καὶ αὐτὰς τὰς γαγγραῖνας, ψώραν, λειχήνας, καὶ ὅλα τὰ πάθη τῆς ἐπιδερμίδος. Ἐν τινὰς σπάση μετὰ τὸ στόμα αὐτὸ τὸ καρύδι, τοῦ καίει τὴν γλῶσ-